Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона-і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Міністер для Галичини. — Ситуация в Празї. — Чутка о скликаню соймів краєвих і послїдні засїданя спільних Делеґаций. — Справа провізориї угодової в угорскім парламентї. — Депутация в Буску у ґр. Баденї'го. — Справа грецко-турецкого мира. — Справи австрийскі перед нїмецким парляментом. — Японець о Хинї.)

Міністром для Галичини іменований бар. Герман Лебль, бувший намістник моравский а перед тим ще віцепрезидент львівского намістництва.

Ситуация в Празї, видко, вже трохи поправила ся, бо в дотеперішних строгих мірах настала зміна. Видано розпорядженє призволяюче держати публичні льокалї отвором до 11 год. вечером а приватні доми позволено замикати о 9 годині, а не як доси о 7 год. — Показує ся, що за цїлий час розрухів в Празї поранено 40 вояків і 3 офіцирів. Один з вояків вже помер а 8 єсть тяжко поранених. Минувшого понедїлка стала ся в Празї на Карловій площи така пригода: З якогось шинку вийшов пяний капраль з 91 полку піхоти як-раз коли надійшла патруля войскова. Патруля задержала его і хотїла арештувати; капраль ставив опір і тогди пробито его баґнетом. Капраль погиб. Воякам заказано ходити до шинків.

Розійшлась чутка, що моравский сойм буде скликаний на 27 або 28 грудня сего року а галицкий сойм на 10 січня 1898. — Засїданє комісиї буджетової австрийскої Делеґациї відбуде ся дня 21 грудня, а повне засїданє тої ж Делеґациї дня 22 грудня. Зачувати, що на найблизшім засїданю Делеґациї правительство предложить заяву корони в справі роздїлу квот.

В угорскім парляментї розпочало ся вчера друге читанє закона о провізориї угодовій. Проект того закона не стрічає майже нїякого опору; навіть Кошут виголосив умірну бесїду виказуючи догідність зовсїм окремої териториї мирової. Нинї має ся відбувати дальша дебата; нема й сумнїву, що закон буде ухвалений.

В Буску явила ся вчера у бувшого президента міністрів ґр. Баденї'го депутация з 250 осіб під проводом Є. Ексц. кн. Адама Сапіги, щоби зложити ему свою честь. На промову кн. Сапіги подякував ґр. Баденї в довшій промові, в котрій порушив між иншими справу рівноуправненя народностий і автономії краів, а при тім зазначив, що ласка Монарха стоїть понад всїм. При снїданю радник Двору др. Пентак піднїс тоаст в честь ґр. Баденї'го, а ґр. Баденї в честь кн. Сапіги.

Грецко турецкий договір мировий мав бути підписаний вже завтра дня 18 с. м. Тепер же, як звістно, зажадало грецке правительство проволоки підписаня на один місяць. Грецка праса називає однодушно сей договір тяжкою поражкою грецкої дипльоматиї і доказує, що і на основі того договора не осягнено в найбільшій части его точок нїяких кориснїйших условій і що треба було завізвати посередництва держав. Найострійше виступає против сего договору ґазета „Акрополїс“, котра називає сей мир „ударом в лице цїлого Єллєнїзму, але й достойним кінцем війни, в котрій мимо пушок і карабінів, мимо панцирних кораблїв, торпедів та всїляких пекольних машин згинуло менше людий і менше було поранених, як в давних часах, коли люди воювали камінєм, процами і луками“. Дальше каже згадана ґазета: Сей удар в лице єсть лиш знаком остороги; скоро его зрозуміємо і змінимо ся, то слава Провидїню котре на нас то нещастє спослало; коли же не зрозуміємо, то не зможемо на нїкого вину спихати; Провидїнє здїлало низї по справедливости а судьба здїлає то завтра.... Нас уратувала лиш якість ворога і крайна лагідність держав... Як би то був инший ворог, то грецка династия не потребувала би вже була вертати на зиму до Атин, могла би була осїсти постійно на Заходї. Як тепер закінчить ся справа проволїканя ратифікациї, годї знати, бо хоч в договорі єсть постанова, що кожда з обох сторін має право відкликати ся до мирового суду, то все-таки для держав єсть обовязуючою лиш попередна угода, після котрої держави мають право посередничити лиш в непорозумінях підчас веденя переговорів в цїли остаточного заключеня мира.

Нїмецкий парлямент займав ся оногди і справами відносин в нашій Монархії. Нагоду до того дала справа заказу зборів в Берлинї котрі хотїла скликати партия Шенерера. В парляментї станули дві партиї проти себе; одна дуже невдоволена поступованєм правительства нїмецкого, друга, котра годила ся з тим поступованєм. Спір рішив секретар державний Більов але в той спосіб, що сказав: Було би то не на місци, наколи би нїмецкий парлямент мішав ся до внутрішних справ другої держави. Впрочім від чувств і гадок не платить ся копиткового“. Заява під взглядом формальним була зовсїм коректна, але додаток до неї показав Нїмцям, що мають робити. Отже против того додатку відозвали ся голоси в австрийскій пресї.

Японьский посол в Парижи Коріно в роз-

---

39)

ШПІГУН.

(Повість Джемса Ф. Купера).

(Дальше.)

— Правду кажете — майоре Денвуді — відозвав ся тепер Генрі, котрий опамятав ся трохи з першого пригнобленя. — Я — я сам, не можу ему брати того за зле та не хочу бути аж до гробу несправедливим супротив него. В такій хвили, як отся, — коли лише що недавно вашій справі грозила погана зрада, не дивує мене неподатлива справедливість Вашінґтона. Але я не можу нїчого иншого зробити як лиш приготовляти ся до того лютого кінця, який жде мене. До Вас, майоре, маю першу просьбу.

— Кажіть! — промовив Денвуді на силу.

Генрі звернув ся до сумуючої родини і промовив:

— Будьте отсему старушкови сином — піддержуйте его, боронїть слабосильного від всяких невзгодин, які можуть настати для него наслїдком моєї поганої долї. Він не має богато приятелїв серед верховодів в сїм краю — нехай Ваше імя буде межи ними.

— Та й буде.

— А отся незинна, для котрої нема помочи — говорив Генрі дальше, показуючи на Сару, котра не мала понятя о тім, що стало ся і так прибило єї родину — для мене не лишила ся нагода пімстити ся за єї нещастє. — Але в сїй хвили не годить ся думати о тім. Нехай она під Вашою опікою, Пейтоне, знайде прибіжище і спокій.

— Знайде певно — прошептав Денвуді.

— Наша тїтка єсть Вашою своячкою, отже й не треба об тім і говорити, але отся — при сих словах взяв він Франсесу за руку та споглянув з любовою на єї засумоване личко — отся єсть дорогою запорукою! Притулїть єї до свого серця і стережіть єї так, як би стерегли невинности і честности.

Майор з горячим серцем вхопив руку улюбленої дївчини, але Франсес відступила ся від него і спаленївше своє личко притулила до груди своєї тїтки.

— Нї, нї, нї! — шепнула она. — Нїхто не може бути близьким мому серцю, хто причинив ся до згуби мого брата.

Генрі дивив ся на ню через кілька хвиль поважно і з сочувством.

— Отже то я помилив ся — сказав він відтак. — Я гадав Пейтоне, що Ваша благородна ревність для справи, котра єсть Вам сьвятою; Ваша доброта для нашого батька в часах его неволї; Ваша безінтересовна дружба для мене — словом, я гадав, що моя сестра уміє Вас оцїнити.

— Так і єсть — відозвала ся Франсес з тиха.

— Любий Генрі — промовив тепер Денвуді — я гадаю, що найлїпше не тикати тепер сеї справи.

— Ви забуваєте на — відповів арештований і усьміхнув ся злегка — кілько менї ще треба зробити, а як короткий на то визначений менї час.

— Я побоюю ся — говорив майор дальше почервонївшись — що панна Вартон має о менї таку гадку, котру она уважалаби за нещастє, як би сповнило ся Ваше бажанє. Змінити ту гадку їй тепер може годї.

— Нї, нї, нї! — відозвала ся Франсес борзо; — ту помилку роз'яснила, Пейтоне — Ізабеля, розвіяка всї мої сумнїва своїм послїдним віддихом.

— Благородна душа — сказав на то Денвуді. — Але тепер Генрі, щадїть свою сестру — ба щадїть мої власні чувства.

— Важко менї — сказав Генрі, увільняючи свою сестру з обнятя панни Пейтон — важко менї лишати мої обі сестри без опіки! — З їх дому лишило ся саме румовище — судьба забере їм незадовго їх послїдного мужеского оборонця — він глянув на батька — і чи-ж можу спокійно гинути, коли згадаю собі небезпечности, на які они будуть виставлені?

— Ви забули на мене — відозвала ся панна Пейтон.

— Нї, дорога тїтко, я не забув на Вас та й не забуду, доки буду жити! — Та добра жінка, що єї отся хата, післала вже за слугою

мові своїй з кореспондентом ґазети Independance сказав, що есть переконаний, що незадовго розберуть Хіну, бо ся держава есть нездібною до житя. З тої причини Японія порозуміла ся вже з Росиєю для оборони своїх інтересів. Коріно каже, що Німеччина мабуть предвиджуючи такий конець Хіни заняла залив і місто Кіао-Чау.

Новинки.

Львів дня 17-го грудня 1897.

— **Ц. к. краєва Рада шкільна** ухвалила між иншими на засіданю з дня 15 грудня с. р.: 1) Затвердити іменоване крилошанина о. Як. Федеркевича на духовного члена римо-кат. обряду до ц. к. окружної ради шкільної в Перемишли; 2) затвердити вибір о. Володим. Чировского і Ізид. Ковалевского на відпоручників ради повітової до ц. к. окружної ради шкільної в Рогатині; 3) затвердити вибір Йос. Щербановского управителя 5-кл. школи мужеской в Рогатині до ц. к. окружної ради шкільної в Рогатині; 4) іменувати учителями в школах народних: Ів. Солеского управителем школи мужеской ім. Костюшка у Львові, Войт. Смереку і Мар. Шнайдера старшими учителями школи мужеской ім. сьв. Мартина у Львові, Ігн. Новицкого першим учителем школи мужеской ім. сьв. Антонія у Львові, Ант. Вінгардівну старшою учителькою школи женьской ім. Костюшка у Львові, Мар. Церпялівну учителькою старшою школи женьской ім. сьв. Мартина у Львові. Мар. Нижанковску старшою учителькою ім. Зиморовича у Львові, Стан. Недільского старшим учителем 5-кл. школи народної в Сяноці, Кар. Бендзиньского учителем 1 кл. школи в Молодичи, Мар. Новак учителькою в Підлісках малих, Ів. Влоска молодшим учителем 3-кл. школи в Янові; 5) висказати признане і подяку др-ови. Фр. Соболевскому в Бродах за заходи коло ґімназияльної бурси і безплатну лікарску поміч подавану молодежи шкільній, 6) перемінити 1-кл. школу в Будкові на 2-клясову від 1 січня 1898, 7) приймити до відомости справоздане краєвого інспектора шкільного з люстрациї ґімназиї в Бродах.

— **Митрополича греко-кат. Консистория у Львові** відступила львівскому маґістратови до полагодженя подане мешканців Личаківских Пасік, котрі надто далеко мешкають від парохіяльної церкви сьв. Петра і Павла на Личакові і тому хотіли би мати у себе власну парохію. На Пасіках мешкає до тисяча душ греко-кат обряду.

— **Є. Е. п. Намістник** кн. Евст. Санґушко повернув з Відня до Львова.

— **В читальни „Просьвіти“ у Львові** відбуде ся в неділю по 6-ій годині вечером вже четвертий з черги відчит. Именно буде читати голова читальні о житю сьв. О. Николая Чудотворця. Виділ читальні має надію, що члени численно являть ся на той відчит.

— **Руский театр** розпочинає свої представленя у Львові дня 18 с. м. конкурсовою комедиєю Чайченка: „Пахмарила“; дальше представить: в неділю „Ой не ходи Грицю“ Старицкого, ві второк конкурсову комедию Цеглиньского „Торговля жемчугами“, в четвер драму „Хата за селом“, в суботу комедию „Попихайло“, а в неділю дня 26 с. м. драму „Ясні зорі“, відзначену на сегорічнім конкурсі.

— **Вечерниці для дітий** устроює „Клюб Русинок“ дня 18 с. м. в день сьв. Николая в комнатах „Рускої Бесіди“ у Львові. Кромі забав, які відбудуть ся під проводом членів Клюбу, прибуде сьв. Николай в супроводі ангелів, промовить до дітий і роздасть призначені дарунки. Потім наступить дальша програма забав. Вступ на салю від дітий до 12 літ 30 кр., старші і родичі платять 25 кр. Підчас павзи дістануть діти гербату і тісточко; для старших буде приготовлений дешевий буфет. Цілий дохід зі вступу і буфету призначений для товариств: „Руслан“ і „Шкільна Поміч“. Початок точно о 6 годині вечером.

— **Нові читальні „Просьвіти“** відкрито в Стрийщині: Дня 21-го падолиста в Уголні, де вписало ся в члени 80 осіб; дня 28-го падолиста на передмістю „Лани“ в Стрию, а дня 5-го грудня на передмістю „Шумлянщина“ в Стрию. При обох читальнях в Стрию заводять ся рівночасно крамниці. В тій справі головну заслугу положив о. Бобикевич.

— **Самоубийства.** Вчера вечером повісив ся в комірці дому при ул. Зеленій під ч. 63 Григорий Кретович, 63-літний катаринкар, женатий і отець четверох дітий. Причиною самоубийства був рак на лици, з котрого Кретович не міг вилічити ся. — В самоубийчім намірі стрілив до себе вчера вечером 17-літний ученик слюсарский А. Б. і зранив ся легко в лице.

— **Шайку злодіїв** викрив і арештував сими днями у Львові аґент поліциї Ґінсберґ. Три старші і добре поліциї знані злодії, Романчук, Карпинець і Рап приймили до свого товариства слюсарского ученика Мазурка, котрий виробляв їм ключі і витрихи. При помочи тих ключів вломлювали ся они до мешкань і кас, а украдені річи продавала Каролина Коханьска, що входила також до тої злодійской спілки.

— **Пропав без вісти** ученик 1-ої кляси ґімназияльної у Львові Альбин Карбовицкий, вийшовши передвчера о $7^1/_2$ годині рано до школи і не вернувши до того часу домів. Хлопець одітий в сірий плащ і мундурову шапку, чорнявий. Войтіх Маньо візник, у котрого мешкав Карбовицкий довідав ся в дирекциї ґімназиї, що Карбовицкий не ходить до школи вже від 6 грудня с. р.

— **Сім днів в снігу.** Трох італійских урядників цлових удало ся було недавно піхотою в гори, щоби сконтролювати граничну лінію. В дорозі захопив їх сніжний вихор, перед котрим схоронили ся до якоїсь стайні, що стояла пустою в горах. По кількох годинах сніг завіяв їх цілковито в тім захисті. Без ніяких средств до житя перебули в нїм урядники 7 днів, терплячи страшний голод. Одинокою поживою нещасних було сіно, зварене в воді. Вкінци семого дня удало ся двом з них передерти через замети до найблизшого села, де з надмірного ослабленя повмліли. Для виратованя третого їх товариша зарядили селяни сейчас виправу в гори, де найдено нещасного напів неживого.

— **Тайни довгого житя.** Один Англичанин оголосив публично правила, після котрих поступаючи, можна дожити довгого віку. Є їх 19, а именно: 1. Треба спати вісім годин. 2. При тім завсігди лежати на правім боці. 3. Вікно спальні через цілу ніч тримати отворене. 4. Двері спальні закрити портиерою, щоби не було протягу. 5. Ліжко уставити так, щоби не дотикало стіни. 6. Брати щоденно зимну купіль. 7. Перед снідaнем треба перейти ся. 8. Їсти мало мяса і завсігди уважати, щоби було добре зварене. 9. Не пити нїколи сирого молока. 10. Їсти богато товщів. 11. Не уживати алькогольних напитків. 12. Що дня ґімнастикувати ся на сьвіжім воздусі. 13. Не держати в комнаті ніяких звірят. 14. О скілько можна, мешкати як найбільше на селї. 15. Уважати на три річи: воду до питя, вогкість і канали. 16. Шукати ріжнородности в праци.

божим, що приготовить мене до послідної дороги. — Франсесо, чи хочеш зробити мені легкою послідну хвилю, і пристанеш на то, щоби тя сьвященник повінчав тебе з Денвуді'м?

Франсес покивала мовчки головою.

— Задля отсеї нещасливої — при тім показав він на Сару — задля мене —

— Цить Генрі. Ти мені серце розриваєш— відповіла зворушена, глубоко тронута дівчина.— За ніщо в сьвіті не хотіла би я повінчати ся в такій хвили. То зробило би мене нещасливою на ціле житє.

— Ти его не любиш? — сказав на то Генрі з докором.

Франсес закрила собі личко одною рукою, а другу подала свому братови і шепнула.

— Ти помиляєш ся — ти помиляєш ся!

— То приречи мені, що колись пізнїйше, коли вже позабудете на мою злощасну судьбу, віддаш ему свою руку, а я буду спокійний.

— Прирікаю тобі! — сказала на то Франсес і спустила очи в долину, підчас коли Денвуді мовчки, але вимовно притулив еї руку до своїх уст

— Чи не булоби ще досить часу, щоби я поїхала до Вашінґтона? — відозвала ся тут панна Пейтон.

— А чому-ж би нам не віднести ся до Гарпера? — спитала Франсес пригадавши собі нараз прощальні слова свого гостя.

— Гарпер! — повторив Денвуді чим скорше. — Гарпер! Що-ж з ним? — А Ви его знаєте?

— Перебував у нас через два дні — сказала Франсес — був у нас, коли Генрі'го арештовано.

— А — а — звідки-ж Ви его знаєте?

— Ми его зовсім не знали. Одного разу прийшов вечером до нас, — до зовсім чужих — і був у нас підчас великої тучі. Здавало ся, що він заінтересував ся Генрі'м і обіцяв ему свою дружбу.

— Що? — спитав майор здивований. — Він знає Генрі'го?

— А вже-ж на его жадане, на Гарпероветення — Генрі здоймив з себе перебране.

— Але — спитав Денвуді і аж поблїд від зворушеня — Гарпер певно не знав, що Генрі есть офіцером королївскої армії?

— Знав дуже добре — відозвала ся на то панна Пейтон — бо ще остерігав нас перед грозячою ему небезпечностию.

— Повторіть мені то ще раз. — Що він сказав? — Що обіцяв? — допитував ся Денвуді в горячковій нетерпеливости.

— Казав Генрі'му, щоби віднїс ся до него, як би ему грозила яка небезпечність, а він за гостинність батька відплатить ся синови.

— І то сказав він, коли вже знав, що Генрі есть англійським офіциром?

— А вже-ж — та-ж як-раз длятого вказував на грозячу небезпечність.

— О! коли так — відозвав ся молодий мужчина урадований — то все буде добре — то я можу его уратувати. То річ певна, що Гарпер не забув на то, що обіцяв!

— Але — чи має він таку власть? — спитала Франсес сумніваючись. — Чи він може перебороти упертість Вашінґтона?

— Чи може? — відозвав ся Денвуді. — А хто-ж би міг, як не він? — Ґрін — та й Ґіс, а навіть і молодий Гемільтон — нічим в порівнаню з тим Гарпером. Але — Ви маєте его приречене?

— Его добровільне, торжественне приречене — бо він знав все, як було.

— То будьте спокійні — Генрі уратований!

Та не чекаючи дальших пояснень вибіг з хати, лишаючи родину в найбільшім здивованю, а за хвильку опісля гнав вже конем почерез поля.

Здавало ся, що судьба Генрі'го знову повернула ся на ліпше і всї аж лекше відотхнули. Особливо Франсес, котра сліпо вірила свому милому, була певна того, що він все зробить і що нема нічого так трудного, чого би Денвуді не міг доконати!

Коли відтак пригадала собі щирість і благородність того Гарпера, то таки вповні віджила в нїй нова надія.

З вікна, при котрім стояла, видко було гору, на котрій підчас подорожи відкрила була ту загадочну хатчину.

Боки тої гори були стрімкі і скалисті та порослі денеде змарнілою дубиною.

Обніже тої гори, що як стіжок піднимала ся в гору, було що найдальше на пів милї від дому, а предметом, який звернув на себе увагу Франсеси, був якийсь чоловік, що вийшов з поза скали і так само борзо та скоро щез поза нею.

То повторило ся кілька разів, як би той якийсь втікач, (бо за такого она его уважала) хотів лиш розвідати, що робить войско.

Франсесї впало зараз на гадку, чи то не похатник Бірч, бо на всякий случай був то той сам чоловік, котрий впав їй тогди в очи на тій самій скалї.

А Герве був в еї гадках в так тісній звязи з Гарпером, що она призадумала ся глубоко.

— О, — відозвала ся она, нараз опамятавшись від своєї задуми — вже й Пейтон вертає.

Ледви що вимовила ті слова, як вже й увійшов Денвуді, але чогось дуже засумований.

— Не удало ся Вам! — відозвав ся Генрі.

— Чи виділи-сте ся з Гарпером? — спитала Франсес в тій хвили.

— Ні — він переїхав на сей бік ріки, а я поїхав на той бік — ми розминули ся — годі мені було его відшукати.

17. Робити собі часті а короткі вакациї. 18. Поборювати свою амбіцию, 19. Поборювати свій темперамент. — Хто жив після тих правил, додає Англичанин, ходив здоров по сьвіті Божім до 100 лїт. З стастистичних дат виходить також, що завдяки всїляким нововинайденим правилам гігієни смертність в послїдних 200 лїтах зменшила ся значно. Показує ся також, що люди до 35-го року житя витреваліїші і відпорнїші на шкідливі впливи, як люди, що переступили вже сей вік. Пояснює ся то тим, що чоловік в тім віцї занимає вже звичайно якесь постійне становиско і завдяки комунікацийним улекшеням веде житє більше заскорупіле і одностайне, підчас коли молодший чоловік, добиваючись становиска, уживає більше руху і загартовує ся тим способом на всякі випадки.

— **Помер** передвчера в ночи о. Євсевій Іванович, руский катихит православний при чернівецкій ґімназиї.

Телеґрами.

Прага 17 грудня. Завтра має ся відбути конференция всїх ческих послів, а в недїлю збори нотаблїв.

Рим 17 грудня. Парлямент італїяньский скликано на день 20 грудня.

Константинополь 17 грудня. Розійшлась чутка о якімсь замаху на султана і що викрито заговір, на чолї котрого стояв якийсь Мехмет-бей, котрого тепер арештовано.

Переписка зі всїми і для всїх.

Оповістка.

На продаж: Фільварок на Подїлю з кількадесяти моргів найлїпшої землї, з домом і будинками, можна набути під дуже користними услівями. Близша відомість: Poste restante Козова 54.

Дмитр. Сор. в Гол.: Всї ті товари, котрих виказ Ви нам прислали, можете побирати лиш від гуртівників, або в більших склепах, котрі спроваджують їх в більшій скількости. Безпосередно з фабрик годї Вам спроваджувати, бо Вам за мало всего потреба, як щоби фабриканти схотїли такими дрібничками займати ся, а відтак і сам транспорт богато би коштував. До того ще треба би Вам і по нїмецки переписувати ся, а не знаємо, чи на стілько знаєте нїмецкий язик, щоби в нїм кореспондувати. По нашій думцї найлїпше так робити, як то роблять жиди купцї з поменших міст: Треба поїхати до Львова, походити тут по всїляких більших купцях та вишукати собі доставників; умовити ся з ними, під якими услівями доставляли би Вам потрібний товар, по якій цїнї, який давали би Вам опуст, коли-б Ви брали за готівку, а які услівя були би, як би Ви брали на кредит. Все то треба конче особисто залагоджувати, бо самою перепискою не вдієте нїчого; товар прецї треба бодай перший раз вибрати і познакомити ся з доставником, щоби доставник пізнав Вас а Ви доставника, та щоби той знав, який Вам товар посилати. Се значить: навязати зносини купецкі. Так роблять всї купцї, так треба і Вам зробити. Нам годї поручати якісь фірми, бо раз поправдї сказавши всїх потрібних не знаємо; ми мусїли би насамперед самі розвідувати, а відтак, не займаючись самі торговлею та не знаючи докладно відносин сеї або тої фірми, не могли би ми, поручаючи яку брати на себе одвічальність за ретельність і солідність. Як би опісля прийшло що до чого, то Ви би ще мали претенсию до нас. Можемо Вам лиш що-до зелїзних товарів поручити сьміло фірму Івана Шумана, площа Бернардиньска ч. 17. Що-до прочих будемо старати ся розвідати і може пізнїйше дамо Вам знати. — **Господар з М.:** Найлїпший бо найскорше і найпевнїйше дїлаючий, а при тім і нешкідливий спосіб на воши у коний, рогатої худоби і у свиний єсть: Налляти до фляшки по рівній части нафти і льняного олїю, потрясти фляшкою добре, щоби зробила ся мішанина, а відтак намочити нею вовняний платок і понатирати добре всї місця, де кинулись воши. Они зараз вигинуть, але добре єсть повторити то само за кілька днів, а відтак змити ті місця теплою водою і простим милом. — 2) Що-до годівлї худоби, то се річ так обширна (о нїй написано цїлї книги), що нам годї тут а навіть і в „Добрих радах“ всесторонно розписувати ся. Однакож будемо старати ся написати о тім в „Добрих радах“ коротеньке поученє. То само будемо старати ся зробити і що до вовкинї або люпіну (треба казати „люпін“ а не „любін“). — **Селянин в К.:** Олегочна (pleura, по польски „opłucna“, Brustfell) єсть то т. зв. сироватна оболона, котра окружає легки і вкриває в серединї грудну клїть. Запаленє тої оболони називаємо „запаленєм олегочної“ (zapalenie opłucnej, Brustfellentzündung). Запаленє то настає або внаслїдок перестуди або також часом від удару або штовхненя в груди, від зломаня ребра, або наконець запаленє легких може перенести ся і на олегочну. Запаленє олегочної проявляє ся звичайно коленєм в грудех; особливо тогди, коли чоловік хоче глубоко відотхнути, чихнути або відкашляти. Недужий при тім або зовсїм не кашляє або лиш мало, кашель буває сухий, а в харкотиню не видко крови. В лекших случаях запаленя покриває ся олегочна більше або менше грубою верствою волокнини (fibrinum, Faserstoff), внаслїдок чого можуть легки зрости ся з олегочною (т. зв. сухе запаленє олегочної). В тяжших случаях збирає ся межи олегочною а легкими водниста або таки сама материя (часом навіть і кілька лїтрів), стїсняє легки так, що не можна віддихати, а навіть висуває серце і печінку з їх місця. Коли єсть сама материя, то добуває ся часто до легких і недужий викашлює єї, або на грудех творить ся боляк, від котрого перегнивають груди і шкіра, творить ся фістула і з неї витїкає материя. При нормальнім ходї недуги, материя розходить ся і легки можуть знову розширяти ся. Часом треба проколювати або прорізувати груди і випускати материю (операция зовсїм не небезпечна, легка і без болю). Запаленє олегочної єсть на всякий случай небезпечною і тяжкою недугою, длятого треба конче і як найборше зарадити ся лїкаря, бо лиш той може добре зрозуміти стан недуги і подати успішну раду. Передовсїм зараз в перших початках недуги треба лежати в постели, зважати на то, щоби був чистий, сьвіжий воздух і держати ся строгої диети. Щоби материя розійшла ся, дають лїкарі часто на поти. Для тих, що вже видужують ся з сеї недуги, дуже добрі проходи в сьвіжім воздусї (курация клїматична і систематичне, глубоке віддихане) шість до вісїм разів на день по 20 до 30 глубоких відотхнень. При невилїченім запаленю олегочної, легки не можуть розширяти ся і марнїють, а недужі дістають з хронїчного запаленя і туберкульози.

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок анї карт кореспонденцийних до відповіди).

— **Звістна фірма пп. Михайла Спожарского і Сина** постарала ся о листовий папір з гарним портретом Тараса Шевченка (кліш зроблений за границею). Коробка того листового папару враз з кувертами продає ся в склепі пп. Спожарских (в каменици „Просьвіти“) по цїнї від 40 кр. до 1 зр. 50 кр.

— **Лїтоґрафія Інститута Ставропигійского** під зарядом І. Стефаньского у Львові ул. Блярска ч. 9, виготовлює візитові білети, а то: 100 штук по цїнї 1 зр., з почтовою пересилкою 1 зр. 10 кр. — і всякі лїтоґрафічні роботи по дуже уміреній цїнї.

Надіслане.

— А у Вашінґтона Ви не були? — спитала тета.

Денвуді подивив ся на ню зразу трохи змішаний, а відтак відповів трохи пиняво:

— Найвисшого команданта не було в головній кватирі. Але, скажіть менї ще раз, Франсесо, все, як то було з тою гостиною Гарпера — кожде єго слово — все, все, що лиш можете собі пригадати!

Коли дївчина сповнила єго бажанє і розповіла все як найточнїйше, Денвуді знов повеселїйшав.

— Ми уратовані! ми уратовані! — говорив він урадований.

Аж ось перебило єго бесїду то, що довідаємо ся в слїдуючій главі.

Глава двайцять осьма.

До комнати увійшла властителька дому, котра перед дверми мала перепалку з вояком, стоячим на вартї.

— Хиба ж хочете чоловікови, котрого жде неминуча смерть, зборонити потїхи віри? — сказала она.

— Знаєте що, добра жінко — відповів вояк — менї не хоче ся з моїх плечий робити гостинець, по котрім би якийсь чоловік ішов до неба. Добре би менї дїстало ся, як би я не зважав на мої прикази. Спитайте поручника Мазона, а тогди можете наводити сюди всїх чорноризцїв з цїлої Америки.

— Пустїть жінку до хати! — приказав Денвуді.

Капраль салютував по войсковому і впустив жінку.

Там на долинї чекає сьвященик, що прийшов подати арештованому послїдну потїху — він має заступити нашого сьвященика, котрий не може прийти, бо мусить іти на похорон старого пана —

— Приведїть єго сюди! — сказав Генрі з горячковою нетерпеливостию.

Всїх очи звернули ся тепер на Денвуді'го, котрий глянувши на свій годинник, шепнув кілька слів Генрі'му до уха, а відтак вийшов з Франсесою.

Предметом їх розмови було то, що арештований зажадав сьвященика своєї власної секти, а майор тогди обіцяв єму, що пришле такого сьвященика з Фішкіль, через котре мусить переходити в дорозї до Гарпера.

Мазон поклонив ся тепер коло дверий і ввів сьвященика.

Цезар увійшов поперед сьвященика, котрий, як було видко, був вже добре старий, а за сьвящеником увійшла і тота стара жінка.

Був то мужчина дуже високого росту, а може й длятого, що був незвичайно худий, здавав ся ще висшим. Густі чорні брови надавали й очам, котрі закривали величезні зелені очицї, якийсь понурий вираз.

В цїлій єго поставі пробивала ся якась нетерпимість і аскетична строгість. Довге, обвисле волосє, що спадало по обох боках єго худого лиця, закривало єго досить, до чого причиняв ся ще й капелюх, котрий насунув був глубоко на чоло. Одїж на нїм, крою як звичайно сьвященича, була з витертого чорного сукна.

Він вступив поволи і торжественно до комнати, кивнув головою і засїв мовчки з повагою на кріслї, котре єму пиставив Цезар.

Через кілька хвиль нїхто не важив ся перивати торжественну тишину, бо Генрі'му так чогось несподобав ся єго гість, що він аж не міг того в собі утаїти, а незнакомий знов лиш зітхнув і завернув очима.

Пан Вартон, котрому сьвященик так само не сподобав ся як і єго синови, вийшов і вивів Сару з собою. (Дальше буде.)

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.